

več ali manj zoper novega drž. kancelarja, generala Caprivi. Ni nemogoče, da se vrne knez še kedaj na svoje prejšnje mesto. — V Peterburgu, glavnem mestu Rusije, so prišli na sled človeku, ki je hotel dobiti načrte večih trdnjav v svoje roke. Pravi se, da je bila roka iz „Nemčije“ pri tem poslu. Če je to resnica, potem si pač ne bote Nemčija in Rusija še tako k malu prijateljici. — Iz Bolgarije se poroča, da so obsodili majorja Panica na smrt in da ga ne bodo priporočili knezu v pomiloščenje. Kriv je zarote zoper kneza. — Mala Srbija čuti potrebo, da izda veliko denarja, več, kakor kedaj poprej, za nove puške in za smodnik. Ali čuti kje, da se ji bliža vojska? Nič ji je ni treba. — Turska vlada je potrdila metropolita Teodozija v Macedoniji. Ne zna se, kaj da kje pomeni ta ljubezen do pravoslavne cerkve. — Nekateri ljudje na Grškem bi kaj radi, ko bi nastala v Kreti ustaja, toda do sedaj še je ondi vse mirno. — V Egiptu je vlada zaprla vse igralnice t. j. hiše, v katerih se igra za visoke denarje. To bi bilo kje drugje tudi potrebno. — Pri Portonovu v Afriki je bila huda bitka med Francozi in Dahomejci. Francozov je bilo kacic 50 več ali manj ranjenih. — V Braziliji, tej novi republiki v južni Ameriki, je odpravila vlada veronaučno podučevanje iz drž. šol. To je delo freimaurerjev.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Otizo.

(Spisal F. R.)

(Dalje.)

Dedeci pa so imeli na paši drugih opravkov; popravljali so gospodarsko orodje, kakor: grablje, razsohe, pleli so jerbace ali kaj drugega potrebnega. Svojim vnukom narejali so klopotee, mline in drugo igračo. Pripovedovali so jim tudi za nje primerne pripovedke: o povodnjem moži, o hromem Juriji, ali kaj enacega. Otroci so bili tedaj vedno pod nadzorstvom, niso tedaj mogli nič zlobnega počenjati.

V sedanjem času je pa vse drugače. Starci so od svojih otrok in vnukov celo od sklede ločeni. Otroci pridejo ž njimi zelo redko kedaj v dotiko. Živino pasejo celo sami, ali pa s posli. Kar pa se v sedanjem času na paši zlobnega počenja, tega mi pač omenjati ni treba. Majhni otroci slišijo od večjih najnesramnejše pogovore in vidijo v nebokričeča dejanja, in oni niso, ko večji prirastejo, nič boljši. Vse te nedostatnosti nesejo se potem v šolo ter se ondi z veliko pomenljivostjo in važnostjo razširjajo, potem pa zopet domov nesó. Naposled sklepa se, da se otroci vsega tega naučijo v šoli.

Tudi v prejšnjih časih so otroci v šolo

hodili, saj imajo naše šole svoj početek okoli 20. leta sedanjega stoletja. Začeli pa so še le v 10. letu v šolo hoditi, ker jih ni do 1870. l. nikdo v šolo silil *) Hodili so kaki dve leti v vsakdanjo, potem pa blizo do 18. leta v nedeljsko šolo. Dokler so hodili v šolo, dotlej jim je bila šola z majhnimi izjemami jedina skrb in sv. hiša, učitelj pa oseba, o katerej so mislili, da nima nikakšnih zemeljskih potreb. Šolo in cerkev so otroci nekdanj tako spoštovali, da niti niso upali zunaj njiju glasno govoriti. Če so videli na potu v daljini gospoda kateheta ali učitelja, sneli klobučee že več sto korakov pred njima in pokrili so se pa še le ravno toliko korakov za njima.

Znani sloveči šolnik, dr. J. Kellner piše v svojih „Aforizmih“ v sestavku: „Učitelj, vzor otrok“, da mu je pri nekem nadzorovanji ena deklica pokazala v berilu mesto, kjer je učitelj njeno knjigo držal, in tisto mesto je s svinčnikom fino obrobita. In nič manj spoštovali so tudi stariši svoje farne učitelje in duhovnike.

Kako pa je sedaj s šolsko mladežjo? Šolar je ob enem tudi že delavec v vinogradu, na polji in na travniku; šola pa mu mora biti še le zadnja skrb. V vinogradih kolje podirati, pri prvej kopi ravnati, drugo kop kopati, vezati in v jesen grozdje brati, na polji kuruzo okopavati, krompir kopati, o žetvi snope vezati, na travniku seno sušiti, to so opravila za šolarje, t. j. mladež od 9.—14. leta.

Otroci pa ne opravljajo teh opravil sami, ampak v družbi z odrasčenimi ljudmi. Kako pa se dan danes odraščeni ljudje, bodi-si zakonski ali pa samski obnašajo? Zelo slabo! Med delom govorijo takšne reči, da mora človek, ki jih sliši, do kurjih očes na nogah zardevati, če je še količkaj sramežljiv. Otroci pa prinesejo drugi dan vse, kar so jeden dan poprej med delavci slišali, v šolo ter tukaj v počitku, o poldanskem času ali pa na potu razširjujejo ter tako pohujšajo še pridne šolarje. Vse to nesejo otroci potem domov, doma pa pripovedujejo kje za hramom, ali pa v skednji, kar so slišali v šoli, poslom ali pa staršim bratom in sestram in po tem potu pride naposled še starišem do ušes in ti potem rekó, da se otroci v šoli, v sedanji šoli pohujšujejo.

(Dalje prih.)

Smešnica 17. Lovec baha se v krčmi pri večjem društvu: „Jaz vidim tako čisto in zadenem tako gotovo, da mi ne uide, če je prav o polnoči, noben zajec“. „Ej“, odvrne mu krčmar, „to Vam verjamem, če si poprej naročite zajca pri mesarji“.

*) O pač, pri nas je bila že tudi neka sila in prej smo počeli šolo, brž po 6. letu. Ured.